

ทานบารมีกับงานสาธารณสงเคราะห์ GIVING ALMS WITH PUBLIC WELFARE WORK

พระครูวิสุทธิสุตวัฒน์

Phrakhu Wisutthisuttawat

วัดป่าสว่างบุญ

Pa Sawangboon Temple.

E-mail: scfairytale@gmail.com

บทคัดย่อ

สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ ประชาชนชาวไทยมีนิสัยอ่อนโยนให้ความช่วยเหลือแบ่งปันให้ผู้อื่นได้รับความสุข ทั้งนี้เพราะสังคมไทยถูกหล่อหลอมด้วยพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน คือ สนับสนุนให้เกิดการอยู่ร่วมกัน และพระพุทธศาสนายังเน้นการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม เริ่มต้นจากการให้ทานเพื่อช่วยผู้อื่นที่ลำบากให้มีความสุข ลดการช่วงชิง ทำร้ายกันและกัน ลักษณะการให้ทานในพระพุทธศาสนาถือเป็นการสร้างบารมีเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่จุดสูงสุด เข้าถึงพระนิพพานอันเป็นบรมสุขอย่างยิ่ง ส่วนการให้ทานความเข้าใจทั่วไป เป็นลักษณะการให้วัตถุสิ่งของ ในรายละเอียดพระพุทธศาสนาสอนเกี่ยวกับการให้ทาน สามารถกระทำได้หลายวิธีการ เริ่มต้นจากการให้แบบง่ายๆ ให้วัตถุทาน สูงขึ้นอีกให้อภัยทาน และการให้ที่ยิ่งกว่าการให้อื่นใด เป็นการให้ธรรมทาน เพราะช่วยทำให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ด้วยเหตุนี้ผู้ต้องการสร้างสมทานบารมีจำเป็นต้องเรียนรู้การให้ทานในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ให้เหมาะสม นอกจากนี้การให้ทานตามหลักพระพุทธศาสนายังเป็นลักษณะของการสงเคราะห์ช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะพระสงฆ์เมื่อได้รับปัจจัยต่างๆมาแล้ว หลังจากยังอัตภาพให้อยู่ได้ แก่ทุกข์ประจำวัน ส่วนที่เหลือจำต้องสละออกเพื่อไม่ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวของกิเลส พระสงฆ์หลายรูปเป็นทางผ่านให้ชนทั้งหลายได้สร้างทานบารมี นำปัจจัยที่ผู้มีจิตศรัทธานำมาถวายไปใช้สงเคราะห์ประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับความสุข และกลับมาสนับสนุนพระพุทธศาสนา การสร้างทานบารมีสัมพันธ์กับงานสาธารณะสงเคราะห์ พระสงฆ์จำเป็นต้องเป็นต้นแบบผู้ให้ปฏิบัติในฐานะผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา การเป็นที่พึ่งทางใจและการเป็นที่พึ่งเมื่อคนอื่นเดือดร้อนจากภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง

คำสำคัญ: ทานบารมี,งานสาธารณสงเคราะห์

Abstracts

Thai society is a Buddhist society. Thai people have a gentle nature and are willing to help and share with others to gain happiness. This is because Thai society has been shaped by Buddhism and other religions that have similar characteristics, which is to support coexistence. Buddhism also emphasizes self-development and social development, starting with giving alms to help others in need to be happy, reducing competition and harming each other. The nature of giving alms in Buddhism is considered as building merit to develop oneself to the highest point, reaching Nirvana, which is the highest happiness. As for giving

alms, the general understanding is that it is a form of giving material things. In detail, Buddhism teaches about giving alms, which can be done in many ways, starting from simple giving, giving material things, higher, giving forgiveness, and giving more than anything else is giving Dhamma alms because it helps others escape suffering. For this reason, those who want to build up merit must learn about giving alms in various forms and adjust them appropriately. In addition, giving alms according to Buddhist principles is a form of synthesizing to help society, especially monks. When they have received various factors, after they have been able to survive and relieve daily suffering, the rest must be given away so that they do not become a clinging object to defilements. Many monks are a passageway for people to build merit. Using the factors that the faithful bring to offer to help the people so that the people will receive happiness and return to support Buddhism. Therefore, creating charity is related to public welfare work. Monks must be role models who give advice as the successors of Buddhism, being a spiritual refuge and a refuge when others are in trouble from any disaster.

Keywords: Giving alms, Public welfare work

บทนำ

วัฒนธรรมการให้ทานเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตคนไทย และเป็นคุณค่าที่ควรส่งต่อให้กับคนรุ่นหลัง การให้ทานไม่เพียงแต่เป็นการสร้างบุญกุศล แต่ยังเป็นการสร้างสังคมที่อบอุ่นและเอื้ออาทรมากขึ้น การอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สมาชิกสังคมนิยมทำดีต่อกัน กระตุ้นให้ทุกคนร่วมกันทำความดีและแบ่งปันสิ่งที่มีให้แกกัน เพื่อสร้างสังคมให้น่าอยู่น่าอยู่ยิ่งขึ้นสังคมให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น และขยายผลกิจกรรมให้ทาน สร้างสรรค์อนาคตสังคมร่วมกัน เกิดวัฒนธรรมการให้แบบไทยๆ เริ่มต้นจากตัวเราเป็นต้นแบบการมีเมตตา การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น การแบ่งปันสิ่งของสร้างความสุขให้กับผู้อื่นและสังคม

การให้ทาน พฤติกรรมสังคมไทยแบ่งปันที่งดงามเป็นการแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตา และการแบ่งปัน ซึ่งมีรากฐานมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของทาน การให้ทานนั้นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการให้สิ่งของ แต่รวมถึงการให้ความรู้ การให้กำลังใจ และการให้อภัยด้วย การให้เคารพผู้อื่น การให้อยอมรับความแตกต่างหลากหลาย การให้โอกาสผู้อื่นฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน จะช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ การพัฒนาตนเองอยู่เสมอด้วยการให้ทาน จะช่วยให้บุคคลมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมมือกันสร้างชุมชนเข้มแข็ง เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นอาสาสมัครจิตอาสาหรือการเสนอแนะความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาชุมชน

การให้ทานสร้างเครือข่ายชุมชน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้านและคนในชุมชน จะช่วยให้เราได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมดีๆ ร่วมกันรูปแบบเครือข่ายดูแลสิ่งแวดล้อม การจัดการรักษาความสะอาด การปลูกต้นไม้ หรือการลดการใช้พลังงาน จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน ซึ่งเครือข่ายชุมชนเกิดขึ้นได้เพราะ สมาชิกในชุมชนมีจิตใจดีงาม เสียสละประโยชน์ตนเพื่อประโยชน์ผู้อื่น นำทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมของเครือข่าย ตรงกับคำว่า “ให้ทาน” เป็นการกระทำที่งดงามที่แสดง

ถึงความเอื้ออาทรและเมตตาต่อผู้อื่น การให้ทานถือเป็นทานบาร์มียอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างบุญกุศลและนำไปสู่ความสุขในชีวิต

การให้ทานในสังคมไทยนิยมให้สิ่งของวัตถุ เช่น อาหาร เครื่องใช้ หรือเงินทอง เพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตของผู้อื่น ส่วนการให้ทานอาหารแก่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของคนไทย แต่นิยมเรียกว่า “การถวายทาน” เป็นการสร้างบุญกุศล ซึ่งเชื่อว่าจะนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และโชคลาภในชีวิต เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้และผู้รับ ทำให้สังคมมีความอบอุ่นและเอื้ออาทร ลดความทุกข์ยาก การให้ทานช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของผู้ที่ขาดแคลน สร้างโอกาสให้แก่ผู้อื่นพัฒนาจิตใจให้มีความเมตตา กรุณา และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

การให้ทานในชีวิตประจำวัน การให้ทานไม่จำเป็นต้องเป็นการให้ในจำนวนมากหรือในโอกาสพิเศษเท่านั้น สามารถให้ทานแบ่งปันอาหาร เสื้อผ้า เครื่องใช้ หนังสือให้กับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือเห็นผู้อื่นเดือดร้อน สามารถแบ่งปันให้ความช่วยเหลือตามกำลัง นอกจากนี้ สังคมไทยนิยมให้ทานในเทศกาลสำคัญ เช่น สงกรานต์ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา ในรูปแบบทำบุญ ให้ทาน แสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และนำผลบุญเกิดจากการให้ทานอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

การให้ทานระดับสูง ธรรมทานเป็นการให้ความรู้ คำแนะนำ หรือแนวคิดที่ดีงาม เพื่อให้ผู้อื่นได้พัฒนาตนเอง เช่น การสอนหนังสือ การให้คำปรึกษา หรือการแบ่งปันความรู้ เป็นต้น และการให้อภัยทานเป็นการให้อภัยต่อผู้อื่นที่ได้กระทำความผิดต่อตนเอง แสดงถึงการพัฒนาตนเอง ปลอ่ยวางความโกรธแค้น สร้างความสงบสุขภายในใจด้วยตนเอง

การให้ทานจุดเริ่มต้นพัฒนาตนเอง การทำบุญ ตักบาตร เข้าวัดฟังธรรม ให้ทาน บริจาคสิ่งของในโอกาสต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสิริมงคลให้แก่ตนเองและครอบครัว ส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์ สดใส เป็นกระบวนการพัฒนาตนเองตามหลักพระพุทธศาสนา การให้ทานกิจกรรม พุทธจริยธรรมพัฒนาตนเองด้วยการเสียสละ ลดการยึดมั่นถือมั่นในวัตถุสิ่งของของตนเอง รวมถึงสิ่งของผู้อื่น ดังปรากฏในบุญกิริยาวัตถุ 10 ที่ตั้งแห่งการทำบุญ,ทางทำความดี (พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม,2564)

1. ทานมัย ทำบุญด้วยการให้ปันสิ่งของ การพัฒนาตนเองรู้จักการให้ การสละ หรือการเผื่อแผ่แบ่งปัน ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง ข้าวของเครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใด เช่น การเชิญชวนคณะศิษยานุศิษย์ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสาธารณกุศล บริจาคข้าวสารครั้งใหญ่จำนวน 10,000 ถัง (ถังละ 5 กิโลกรัม) เป็นต้น และไม่ว่าจะให้แก่ใครก็ถือเป็นบุญทั้งสิ้น เพราะการให้ทานเป็นการลดความเห็นแก่ตัว ความตระหนี่ถี่เหนียว ความคับแคบในจิตใจให้น้อยลง ทำให้เราไม่ยึดติดในวัตถุสิ่งของ อีกทั้งสิ่งที่เราบริจาคหรือให้ทานแก่ผู้อื่นก็จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน เป็นประโยชน์ต่อผู้รับ

2. สีลมัย ทำบุญด้วยการรักษาศีลหรือประพฤติดี ยกระดับการทำความดีที่ยากขึ้นกว่าการให้วัตถุสิ่งของ เนื่องจากการทำความดีต้องใช้ความพยายามพัฒนาตนเองปฏิบัติทางกายและวาจา ฝึกฝนมิให้ไปเบียดเบียนผู้อื่น ทำให้บุคคลใจเย็น มีสติควบคุมตนเอง

3. ภาวนามัย ทำบุญด้วยการเจริญภาวนาคือฝึกอบรมจิตใจ ยกระดับการทำความดีให้เกิดอย่างต่อเนื่อง การทำความดีนี้ไม่เน้นให้สิ่งของ เน้นพัฒนาจิตใจ ให้อภัยทาน ให้ความเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น การเจริญภาวนา พัฒนาตนเองมุ่งพัฒนาจิตใจและปัญญา ทำให้จิตใจสงบ เห็นคุณค่าสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง ยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติชอบ สร้างกิจกรรมพัฒนาจิตใจให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. อปจายนมัย ทำบุญด้วยการประพุดิอ่อนน้อม ลักษณะแสดงภาวะผู้นำต้นแบบการทำความคิด ต่อเนื่อง พัฒนาตนเองเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ลดความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนของเรา ช่วยให้สังคม ให้ชาติบ้านเมืองเกิดความสงบสุข

5. เวยยาวัจฉมัย ทำบุญด้วยการช่วยขวนขวายรับใช้ทำกิจที่ชอบ พัฒนาตนเองให้ความช่วยเหลือแก่ สังคมรอบข้าง ในการทำกิจกรรมความดีต่างๆ กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น

6. ปัตติทานมัย ทำบุญด้วยการเฉลี่ยส่วนแห่งความดีให้แก่ผู้อื่น ให้ผู้อื่นมาร่วมทำบุญ การพัฒนา ตนเองเพิ่มเครือข่ายบุญ เปิดโอกาสให้คนอื่นมาร่วมทำงาน ร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมเปิดใจรับผู้อื่น

7. ปัตตนาโมทนามัย ทำบุญด้วยการยินดีในความดีของผู้อื่น ยกระดับจิตใจตนเอง แสดงถึงรูปแบบ การทำบุญให้ทานที่มีได้ยึดติดกับการให้วัตถุสิ่งของ โดยอนุโมทนาส่วนบุญ การพัฒนาตนเองยอมรับหรือยินดี ในการทำความดีหรือทำบุญของผู้อื่น

8. อัมมัสสวนมัย ทำบุญด้วยการฟังธรรมศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเองเรียนรู้หลักธรรมในทาง พระพุทธศาสนาให้เกิดความรู้และปัญญา เกิดการรู้แจ้งเห็นจริง เรียนรู้รู้การถวายทาน การให้ทาน ผลของทาน ที่เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

9. อัมมเทสนามัย ทำบุญด้วยการสั่งสอนธรรมให้ความรู้ แสดงธรรม การพัฒนาตนเองยกระดับการให้ ทานที่สูงขึ้น ให้ธรรมะหรือข้อคิดที่ดีๆ แก่ผู้อื่นได้รับความทุกข์ รู้จักวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี “การดำหนิตีเดียณ ผู้อื่น ถึงเขาจะผิดจริงก็เป็นภาระก่อความจิตใจตนเองให้ขุ่นมัวไปด้วย ความเดือดร้อนวุ่นวายใจ ที่คิดตำหนิผู้อื่น จนอยู่ไม่เป็นสุขนั้น ผู้มีปัญญา ถือว่าเป็นความผิดและบาปกรรม ไม่ดี อย่าทำ จะเป็นโทษให้ตนเองได้ เราควรจะ ฝึกความมีเมตตา และอุเบกขาอยู่เสมอ พิจารณาให้เห็นตามจริงว่า คนแต่ละคนมีสติปัญญาไม่เท่ากัน ให้เข้าใจ อย่างนั้นและปล่อยวาง การกล่าวโทษผู้อื่นโดยขาดการไตร่ตรอง เป็นการสั่งสมโทษและบาปใส่ตนให้ได้รับความทุกข์ งดความเห็นที่เป็นบาปภัยแก่ตนเสีย ความทุกข์เป็นของน่าเกลียดน่ากลัว แต่สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ ทำไมเรายังพอใจสร้างขึ้นเอง”

10. ทิฏฐชุกัมม ทำบุญด้วยการทำความเห็นให้ตรง ทำความเห็นให้ถูกต้อง การพัฒนาตนเองเหมาะสม รู้จักแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาความคิดเห็น และความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ให้ถูกต้องตามธรรมอยู่เสมอ การส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักพระพุทธศาสนา การทำทิวฐให้ตรง โดยถวายแก้ว จำนวน 40 ตัว ส่งมอบแด่ ห้องเรียนภาษาบาลี สำนักเรียน วัดช้าง อ.บ้านนา จ.นครนายก พร้อมชี้แนะตามพิหารปทกเสฏฐวิธฤ เรื่อง พิหารปทกเสฐฐี “มววมณญญ ปุณญสส น มตต อากมสสตุ อุทพินทุนิปาเตน อุทกมโกปิ ปูริติ อาปูริติ อีโร ปุณญสส โลก โลกปิ อาจัน” “ไม่ควรดูหมิ่นต่อบุญว่า มีประมาณน้อย จักไม่มาถึง, แม้หม่อนน้ำย่อมเต็มได้ด้วย หยาดน้ำที่ตก ฉันท, ผู้มีปัญญาสั่งสมบุญ แม้ทีละน้อย ๆ ย่อมเต็มได้ด้วยบุญ ฉันทนั้น.”ขุ.ธ. (ไทย)25/122/69

บุญกิริยาวัตถุเป็นกระบวนการช่วยพัฒนาบุคคลให้มีการทำความดีอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการ ให้ทานเสียสละสิ่งของให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่นและสังคม ดังกรณี การเปลี่ยนบุญให้เป็นบ้านจากความดี และความเสียสละที่มีต่อสังคมมาอย่างต่อเนื่องของทั้งสองสามีภรรยาสนับสนุนปูนก่อ และฉาบ อิฐมวลเบา เหล็กเส้น และเหล็กกล่อง สืบทาทันพร้อมแปรงทาสิบ้านทั้งหมด ช่วยเหลือให้นาวาสตุที่ยังขาดไปสร้างบ้าน เพื่อ ให้ผลแห่งความเสียสละของทั้งสองสามีภรรยา ได้มีโอกาสใช้ชีวิต ให้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เมื่อให้ทาน เสียสละสิ่งของพัฒนาต่อถึงการปรับพฤติกรรมจนถึงการให้ในระดับสูงคือการให้ธรรมะเป็นทานชี้แนะช่องทาง ให้ผู้อื่นได้พ้นจากความทุกข์อย่างแท้จริง

การทบทวนวรรณกรรม

การให้ทานเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่ต้องการแสวงหาการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสร้างความผูกพันระหว่างบุคคลหนึ่งกับอีกคนหนึ่งในพระไตรปิฎกได้แสดงถึงหลักการให้ทานวิธีการให้ทานและผลของการให้ทานในปัจจุบันการให้ทานถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของงานคณะสงฆ์ในลักษณะของการสงเคราะห์และผลของการให้ทานเป็นการสั่งสมบารมี พัฒนาตนเองที่เริ่มต้นจากการให้จนถึงการ ให้ธรรมทานเพื่อสร้างความสุข นำพาเพื่อนมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์อย่างแท้จริง

การให้ทาน การกระทำที่เป็นกุศลอย่างหนึ่งตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา มุ่งความหมาย การแบ่งปันสิ่งของ หรือทรัพย์สินที่เรามี ให้แก่ผู้อื่นที่ขาดแคลน หรือต้องการ โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น เหตุผล การให้ทาน ผู้ให้ทานต้องการสร้างความสุขให้ผู้อื่น ช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของผู้ที่ได้รับทุกข์ ทำให้เกิดความสุขและรอยยิ้ม ต้องการสร้างบุญกุศลสะสมทานบารมี การให้ทานเป็นการสร้างบุญกุศล ทำให้จิตใจสงบสบาย เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และพัฒนาจิตใจผู้ให้ทาน เพื่องจากการให้ทานช่วยฝึกให้เราจิตใจเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ลดความโลภ ช่วยลดความยึดติดในทรัพย์สิน ทำให้ใจเบา สบาย และไม่ทุกข์ร้อนกับสิ่งที่เราไม่มี

หลักธรรมกับการให้ทาน การให้ทานปรากฏในหลักธรรมพระพุทธศาสนาหลายเล่ม แต่ละเล่มแสดงถึงการนำการให้ทานไปสร้างประโยชน์แตกต่างกัน การให้ทานเพื่อสร้างให้เกิดการอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกัน ในชุมชน ดัง การให้ทานในสังคหสูตร สังคหวัตถุ 4 คือ มีเครื่องสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ซึ่งประกอบด้วย

1. ทาน (การให้)
2. เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก)
3. อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
4. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)

ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ 4 ประการนี้แล ทาน เปยยวัชชะ อัตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตาในธรรมนั้น ๆ ตามสมควร สังคหธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคัมภีร์ซึ่งแล่นไปไว้ได้ฉะนั้น ถ้าไม่พื้มีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดา ก็ไม่พื้ได้การนับถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็นเหตุ แต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหธรรมเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความใหญ่ และเป็นผู้นำสรรเสริญ อง.จตุกก (ไทย)21/32/50-51

หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจของผู้อื่น ผูกไมตรีและเอื้อเฟื้อเกื้อกูล โดยนำกิจกรรมทาน แสดงความเกื้อกูลกันด้วยการให้ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ปิยวาจา หรือ การใช้วาจาประสานไมตรี การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับกาลเทศะ อัตถจริยา หรือ ร่วมสร้างสรรค์อุดมการณ์ การปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.),2559) การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา แก้ปัญหาการขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้หลักทาน แก้ปัญหาการขาดความอ่อนน้อมถ่อมตนโดยใช้หลักปิยวาจา พูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน แก้ปัญหาการขาดความเสียสละโดยใช้หลักอัตถจริยา สงเคราะห์เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น แก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้หลักสมานัตตตา วางตนพอดี(พระโสภณ โสภโณ (ทองสม)และคณะ,2563)

หลักธรรมเกี่ยวกับการทานยังใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความผาสุกร่วมกัน ตระหนักคุณค่ากันและกัน ผสมผสานกับการแสดงพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา ทางใจ ประยุกต์ใช้กับหลักสาราณียธรรม เสริมสร้างในการพัฒนาบุคคลของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ประกอบด้วย 1. เมตตาภาวนากรรม 2. เมตตาวัจกรรม

3. เมตตาตามโนกรรม 4. สาธารณโภคี 5. สีสสามัญญตา 6. ทิฏฐิสามัญญตา เพื่อหลอมรวมประชากรให้เป็นหนึ่งเดียวกัน สร้างความมั่นคงมั่งคั่งในชุมชนด้วยการร่วมกัน (พระปัลลิตบุณมี คุณากโร (โพธิศรีสม),2563)

หลักการให้ทานยังใช้เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในสังคมดังปรากฏใน8. โกสัมพียสูตร ว่าด้วยภิกษุชาวเมืองโกสัมพ์ ภิกษุชาวเมืองโกสัมพีวิวาทกัน สาราณียธรรม 6 ประการ [492] ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม(ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน) 6 ประการนี้ ทำให้เป็นที่รักทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน” สาราณียธรรม 6 ประการ อะไรบ้าง คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

1. ตั้งมั่นเมตตาทายกรรม ในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อหน้าและ ลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

2. ตั้งมั่นเมตตาวจีกรรม ในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

3. ตั้งมั่นเมตตาโมกกรรม ในเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

4. บริโภคโดยไม่แบ่งแยก ลากทั้งหลายที่ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม โดยที่สุดแม้เพียงบิณฑบาต บริโภคร่วมกับเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายผู้มีศีลทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

5. เป็นผู้มียศไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย เป็นไท ท่านผู้รู้สรรเสริญไม่ถูกตมหาและทฤษฏีครอบงำ เป็นไปเพื่อสมาธิ เสมอกันกันกับเพื่อนพรหมจารีทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กันเพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

6. เป็นผู้มียศโดยทฤษฏีอันประเสริฐ เป็นนียยานิกกรรม" เพื่อความสันทุกข์โดยชอบแก่ผู้ทำตาม เสมอกันกันกับเพื่อนพรหมจารีทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง สาราณียธรรมแม้นี้ ทำให้เป็นที่รักทำให้เป็นที่เคารพ เป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน

ภิกษุทั้งหลาย สาราณียธรรม 6 ประการนี้ ทำให้เป็นที่รัก ทำให้เป็นที่เคารพเป็นไปเพื่อความสงเคราะห์กัน เพื่อความไม่วิวาทกัน เพื่อความสามัคคีกัน เพื่อความเป็นอันเดียวกัน อง.จตุกก (ไทย) 12/492/531-532

หลักการให้ทาน ลักษณะการให้ทาน เป็นการกระทำที่ตามช่วยเหลือ แบ่งปันเป็นพื้นฐานของหลายศาสนา โดยเฉพาะในพุทธศาสนา การให้ทานเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาบุคคล พัฒนาชุมชน พัฒนารัฐ ไม่เพียงแต่เป็นการแบ่งปันสิ่งของเท่านั้น การให้ทานยังครอบคลุมถึงการฝึกจิตใจให้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และลดความเห็นแก่ตัวอีกด้วย หลักการสำคัญของการให้ทานองค์ประกอบแรก ผู้ให้ต้องมีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทำด้วยใจที่อยากแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น กระทำด้วยความสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การให้ทานไม่จำเป็นต้องให้จำนวนมาก แต่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ แม้จะเป็นจำนวนน้อยนิดก็มีคุณค่า

การให้ทานตามความเหมาะสม พิจารณาถึงความเหมาะสมของสิ่งของที่ให้ ความต้องการของผู้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรให้ทานด้วยใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา กรุณา และปราศจากอคติ นอกจากการให้สิ่งของแล้ว การให้ธรรมทาน เช่น การแบ่งปันความรู้ คำแนะนำ หรือการให้กำลังใจ ก็เป็นการให้ทานที่สำคัญ เป็นต้น และการให้ การเผื่อแผ่แบ่งปัน ที่ควรเน้น

การถวายทานแก่พระภิกษุสามเณร ในฐานะที่ท่านปฏิบัติธรรมเป็นแบบอย่าง และเป็นผู้ดำรงธรรมไว้ให้แก่สังคม ในเมื่อท่านอุทิศชีวิตให้แก่ธรรม ด้วยการเล่าเรียน ปฏิบัติ และเผยแผ่สั่งสอน โดยมีได้ประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิตด้วยผลตอบแทน และฝากชีวิตด้านวัตถุไว้กับประชาชน ชาวพุทธฝ่ายคฤหัสถ์จึงถือเป็นหน้าที่ที่จะดูแลบำรุง ให้ท่านมีกำลังบำเพ็ญศาสนกิจ ด้วยการถวายปัจจัย 4

การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่มีความจำเป็น เช่น ให้เสื้อผ้า อาหาร และปัจจัยยังชีพทั้งหลาย แก่ผู้ด้อยโอกาส คนยากไร้ขาดแคลนทั่วไป คนเจ็บไข้ คนพิการ ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย เป็นต้น

การส่งเสริมสนับสนุนบุคคลและกิจการที่ดงามสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมกันจัดตั้งกิจการการกุศล หรือบริจาคทุนให้กำลังสนับสนุน แก่บุคคลและกิจการมีมูลนิธิต่างๆ ที่บำเพ็ญสาธารณประโยชน์

การบำเพ็ญอภัยทาน คือ บำเพ็ญเมตตาการุณยธรรม ให้ความไม่มีภัยแก่สัตว์ทั้งหลาย ทั้งสัตว์บก สัตว์บิน และสัตว์น้ำ ด้วยการไม่รังแก ไม่เบียดเบียน ช่วยสงวนพันธุ์ ช่วยอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของมัน ด้วยการรักษาป่า เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2546)

รูปแบบของการให้ทาน อามิสทาน การให้สิ่งของที่เป็นวัตถุมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร เสื้อผ้า เงิน ที่อยู่อาศัย เป็นต้น อภัยทาน การให้อภัยแก่ผู้อื่น แสดงความต้องการลดความขัดแย้ง ธรรมทาน การให้ความรู้ คำแนะนำ หรือการแบ่งปันประสบการณ์

รูปแบบของการให้ทานปัจจุบัน การให้ทานในสังคมไทย การให้สิ่งของที่เป็นวัตถุ มีของที่รับประทานได้และเป็นของใช้ต่าง ๆ ที่เลี้ยงชีวิต การให้คุณธรรมที่เป็นความรู้ที่ทำให้เกิดปัญญามีชีวิตในสังคมด้วยคุณความดีอันที่มั่นคงของผู้ทรงธรรม การยกเว้นประทุษร้ายเบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีชีวิตอยู่ร่วมกันโดยไม่มีเวร ไม่มีภัยต่อกัน มีจิตคิดเมตตาในคนและสัตว์ (พระครูพิลาศสรกิจ (สุรศักดิ์ ธารายศ) และคณะ, 2562)

รูปแบบของการให้ทานสูงในมหาเวสสันดรชาดกเป็นเรื่องราวในอดีตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงบำเพ็ญทานบารมีอย่างยิ่งยวด ในพระชาตินี้ทรงบริจาคมหาทานอันยิ่งใหญ่ มีอะไรก็ทรงสละให้ผู้อื่นได้หมด แม้กระทั่งบุตร ภรรยา การบริจาคของพระองค์เปรียบเสมือนหม้อที่คว่ำ เพื่อให้ น้ำไหลออกจนหมดไม่เหลือแม้เพียงหยดเดียว นิสสัยรักการให้ทาน การให้ทานถือว่าการบำเพ็ญบารมีอย่างหนึ่งในบรรดาบารมี 10 อย่าง ในพระพุทธศาสนา พระโพธิสัตว์ทั้งหลายล้วนบำเพ็ญทานบารมีเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะบำเพ็ญบารมีอย่างอื่น เพราะทานบารมีเริ่มจากการสละสิ่งของภายนอกจนกระทั่งสละสิ่งของภายใน จากสิ่งของที่หยาบจนถึงชั้นละเอียดถึงขนาดสละได้แม้กระทั่งชีวิตของตน ทั้งนี้เพื่อให้บารมีสมบูรณ์และที่สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งสัพพัญญุตญาณ อันเป็นเป้าหมายหลักของพระโพธิสัตว์นั่นเอง (ประพันธ์ ศุภสร, 2552)

ประโยชน์ของการให้ทาน พัฒนาจิตใจ การให้ทานช่วยพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์ เบิกบาน และมีความสุข ลดความทุกข์ การช่วยเหลือผู้อื่นทำให้เกิดความรู้สึที่ดี และลดความทุกข์ใจของตนเอง สร้างสัมพันธภาพที่ดี การให้ทานช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และสร้างสังคมที่อบอุ่น สร้างบุญ ในหลายศาสนา การให้ทานถือเป็นการสร้างบุญกุศล ซึ่งเชื่อว่าจะนำมาซึ่งผลดีในอนาคต การบริจาคเงิน บริจาคให้กับองค์กรการกุศล

โรงพยาบาล หรือวัด การบริจาคสิ่งของ บริจาคเสื้อผ้า อาหาร หรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว การเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้อื่นโดยตรง เช่น การสอนหนังสือ การดูแลผู้ป่วย เป็นต้น

งานสาธารณสงเคราะห์ (พินิจ ลาภธนานันท์และคณะ, 2563) มหาเถรสมาคมมีมติให้ขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาจนนำมาสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ดำเนินงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย และโครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคมที่ยั่งยืน ตามหลักคิดดำเนินงาน 4 ประการ 1. สงเคราะห์ 2. เกื้อกูล 3. พัฒนา 4. บูรณาการ เป็นรูปแบบและกระบวนการดำเนินกิจกรรมสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธ มหาเถรสมาคมรับสนองมติมหาเถรสมาคม นำหลักพุทธธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างอุดมการณ์การทำงานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธ ครอบคลุมกิจกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตของประชาชนตั้งแต่เกิดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต เจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้ทรงเมตตาประทานคติธรรมในคราวประชุมสัมมนาขับเคลื่อนงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคมตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาจากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดความตอนหนึ่งว่า

"บุคคลจึงพึงบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อเกื้อกูลกันและกัน

ด้วยการละคลายความเป็นตัวตนลงให้มากที่สุด

ให้สมดังพระพุทธนาฏาสนาที่ว่า

ภุเต สเส ทยิตัพพี.

แปลความว่า เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ควรเกื้อกูลกัน"

งานสาธารณสงเคราะห์เป็นการแสดงบทบาทของพระสงฆ์เพื่อขับเคลื่อนงานปกครองคณะสงฆ์สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนเพื่อให้เกิดการร่วมมือผ่านกิจกรรมบำเพ็ญบุญ ให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญภาวนา แสดงพลังความร่วมมือระหว่างบ้านวัดชุมชนขยายผลบุญสู่กิจกรรมสร้างสรรค์

วัดป่าสว่างบุญสร้างทานบารมีในงานสาธารณสงเคราะห์ พัฒนาวัดสงเคราะห์ประชาชนพัฒนาจิตสังฆมณูบารมี อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากประเทศเนปาลอินเดีย ศรีลังกาและสาธารณชน มาร่วมบรรจุในพระมหาเจดีย์ครบทั้ง 500 ยอด รวมทั้งได้นำพระบรมสารีริกธาตุ วัดถุมงคล และของมีค่ามาสักการะบูชาจำนวนมากบรรจุอยู่ในพระเจดีย์องค์ประธาน ชื่อเต็มว่า “พระมหารัตนโลหะเจดีย์ศรีศาสนโพธิสัตว์สว่างบุญ” มีเจดีย์องค์ประธาน เส้นผ่าศูนย์กลาง 50 เมตร มีทั้งหมด 9 ชั้น มีบริวาร 500 องค์ เจดีย์ประธานองค์ใหญ่อยู่ตรงกลางและมีองค์เจดีย์รายองค์เล็กตั้งลดหลั่นกันลงมาอยู่รอบๆทิศตัวองค์เจดีย์เป็นปูนปั้นรูปแบบ สวยงาม ประณีตเคลือบสี ประชาชนนิยมมาปฏิบัติธรรมในช่วง วันหยุดสุดสัปดาห์ วัดพลิกฟื้นพื้นที่เขาหัวโล้นอันแห้งแล้งให้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแมกไม้ใหญ่น้อยอันร่มรื่นเป็นธรรมชาติ เป็นสถานที่ที่สงบเงียบเหมาะกับการปฏิบัติธรรม

วัดพัฒนาต้นแบบด้านงานสาธารณสงเคราะห์ เจ้าอาวาสมีลักษณะบำเพ็ญทานบารมี ประยุกต์กับงานคณะสงฆ์ 6 ด้านโดยเฉพาะงานคณะสงฆ์ด้านการสงเคราะห์ประชาชนได้สร้างความสุขให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างคณะสงฆ์กับผู้มีจิตศรัทธา เดินทางไปแจกข้าวสาร 200 ชุด มอบถวายโลงเย็น 2 หมู่บ้าน ตาบอดทั้ง เสื้อผ้า เครื่องใช้ ต่างๆ ออกโรงทานเลี้ยง ข้าวไก่ทอด ไก่ย่าง บริจาคโลงศพประจำปี ผู้ถวายของเข้าครัวเป็นประจำมาเสมอเพื่อออกโรงทานทำอาหารเลี้ยงพระสงฆ์สามเณรในวัดและแม่ชี

โครงการสงฆ์สุดท้าย แต่ผู้ถวายชม “วันนี้อยู่ได้ขายคา วันหน้าอยู่ได้ฝ่าโลง” และจัดกิจกรรมสงเคราะห์ช่วยเหลือสาธารณะกุศลของวัดป่าสว่างบุญเป็นโครงการต่อเนื่องมีตลอดทั้งปี จัดขึ้นเพื่อเป็น

สาธารณะกุศลมอบให้แก่สังคมและชุมชน แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ที่กำลังทุกข์ มอบบริจาควัด, วัด, โรงพยาบาล, ชุมชน, ผู้ยากไร้, ตลอดถึงทุกท่านที่ประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ พ่อสมชาย ปุณณมโน สังคมแม่ศรีวัดป่าสว่างบุญ ร่วมดูแลถวายภัตตาหารเช้า-เพล แต่พระภิกษุสงฆ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมประจำปี 2567 (15-25 ธันวาคม 67) จำนวนร่วม 150 รูป ตลอดถึงดูแลอาหารมื้อเย็นสำหรับผู้มาร่วมปฏิบัติธรรมและเจ้าหน้าที่ที่ช่วยอนุเคราะห์กิจกรรมการปฏิบัติธรรม (วัดป่าสว่างบุญ, 2567)

วัดป่าสว่างบุญตั้งอยู่ริมเชิงเขา บรรยากาสงบร่มรื่น บริเวณวัดกว้างขวาง สิ่งปลูกสร้างล้วนใหญ่โตตระการตา ทางเข้าวัดเป็นทางเดียวกับลานกางเต็นท์ ริมน้ำแคมป์ปิ้ง จัดกิจกรรมท่องเที่ยวพาเพ็ญบุญ หนาวประเพณีวัดมีลำคลองไหลผ่านทางเข้าวัดจึงเป็นสะพาน เมื่อข้ามสะพานผ่านประตูวัดพบกับมหาเจดีย์ฯ 500 ยอดสูงจิตรให้เกิดศรัทธา พร้อมสิ่งชวนชม ชวนสักการบูชา แต่ถ้าวัดเน้นสนองงานพระพุทธศาสนา สนองงานคณะสงฆ์ กิจวัตรของสงฆ์และการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างเช่น การปฏิบัติธรรม การฝึกสมาธิ โดยคงไว้ซึ่งความสงบร่มรื่นเป็นธรรมชาติ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการขัดเกลาจิตใจของผู้ที่เข้ามาเข้าวัดให้สงบร่มเย็น

บทสรุป

การให้ทาน พระพุทธศาสนาได้กล่าว ถึงบุคคลต้นแบบพระเวสสันดร ผู้มีจิตเมตตาสูง สามารถบริจาคทานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลอื่น และเป็นต้นแบบของการบริจาค ซึ่งบุคคลอื่นกระทำตามได้ยาก บริจาคทรัพย์ที่เป็นดังดวงตา ดวงใจ คือ บุตรและภรรยา รวมถึงการบริจาคชีวิตตนเองตามกุศลเจตนาพระโพธิสัตว์ เพื่อให้ชาวโลกได้เข้าถึง ความพ้นทุกข์ และชาติสุดท้ายเรื่องราวของพระเวสสันดรชาดก แสดงถึงการถวายมหาทานในชาติสุดท้าย การถวายทานเป็นกิจกรรมเบื้องต้น ที่ชาวพุทธกระทำร่วมกัน โดยเฉพาะการถวายทานแก่พระภิกษุสงฆ์ และพระสงฆ์ได้นำปัจจัยไทยทาน ควรให้ใช้แก่ของที่ควรให้แก่พระภิกษุสงฆ์ เช่น อาหาร ยา รักษาโรค เครื่องใช้ที่เหมาะสมแก่ภิกษุที่เกิดขึ้นนำไปจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามบทบาทงานคณะสงฆ์ 6 ด้าน รวมถึงงานสร้างพระพุทธมณฑล ส่วนงานคณะสงฆ์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ พระสงฆ์เป็นต้นแบบ ต้องการสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบต่างๆ วัดป่าสว่างบุญได้นำปัจจัยไทยทานเหล่านั้นมาขยายผลต่อยอดเป็นกิจกรรมบุญเชิญสร้างสรรค์หลายอย่าง ได้แก่ การพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์รวมจิตใจ จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จาริกบุญจาริกธรรม สร้างถาวรวัตถุไว้ในพระพุทธศาสนา ปัจจัยส่วนหนึ่ง ถูกนำไปใช้สนับสนุน กิจการคณะสงฆ์ ส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ส่งเสริม การศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร รวมถึงผู้ด้อยโอกาสในสังคม จัดหาอาหาร ดูแล ส่งเสริม การปฏิบัติธรรมสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนของพระสงฆ์ ถวายอาหารแก่พระสงฆ์สามเณรผู้เล่าเรียน สืบทอดพระพุทธศาสนา จัดหาอุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ยากไร้ จัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดงานศพสำหรับผู้ยากไร้เพื่อสร้างความสุขให้แก่เครือญาติ และอุทิศบุญแก่ผู้ยากไร้ให้ไปสู่สถานที่สุขสงบ ทานจึงเป็นการสั่งสมบารมี ตามแนวทางที่พระโพธิสัตว์ได้กระทำให้เป็นต้นแบบ และบูรณาการกับงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อสงเคราะห์ประชาชนทุกชาติศาสนา สงเคราะห์ประชาชนชาวพุทธให้ได้รับโอกาสสร้างความสุขให้แก่ชีวิตตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- จุ.ธ. (ไทย)25/122/69 หมายถึง พระไตรปิฎกเล่มที่ 25 สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อัมมบท [6.พิฬารพท
เสฏฐิวัฏฏะ เรื่องพิฬารพทเศรษฐี]ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 122 หน้า 69 ฉบับมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย 2539
- อง.จตุกก (ไทย)12/492/531-532 หมายถึง สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต
[5. จุฬยฆวรรค] 8. โกสัมพียสูตร เล่ม 12 ข้อ 492 หน้า 531-532 ฉบับมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย 2539
- อง.จตุกก (ไทย)21/32/50-51 หมายถึง พระไตรปิฎกเล่มที่ 21 สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต
[2. สังคหสูตร] ว่าด้วยสังคหวัฏฏะ เล่ม 21 ข้อ 32 หน้า 50-51 ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2539
- ประพันธ์ ศุภษร.วิเคราะห์การให้ทานของพระเวสสันดร ในมิลินทปัญหา. [ออนไลน์], แหล่งที่มา:
<https://www.mcu.ac.th/article/detail/430> [28 ธันวาคม 2567].
- พระครูพิลาศสริกิจ (สุรศักดิ์ ธารายศ)และคณะ. (2562). ศึกษาวิเคราะห์การให้ทานในสังคมไทยยุคปัจจุบัน,
วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ 2309
- พระปลัดบุญมี คุณากโร (โพธิศรีสม). (2563). การศึกษาวิเคราะห์การใช้หลักสารานิยธรรมในการอยู่ร่วมกัน
อย่างสันติของชุมชนเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา, วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ 138
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2546). พระพุทธศาสนา พัฒนาคณะและสังคม.พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระโสภณ โสภโณ (ทองสม)และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัฏฏะ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา, วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ 16
- พินิจ ลาภธนานนท์และคณะ. (2563). ถอดบทเรียนงานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธของคณะสงฆ์ไทย นนทบุรี :
นิติธรรมการพิมพ์, 4.
- วัด ป่าส ว่า ง บ ุ ญ .วัด ป่าส ว่า ง บ ุ ญ เจ ตี ย 5 0 0 ย อ ด . [ออนไลน์], แหล่งที่มา :
https://www.facebook.com/watpasawangboon99/?locale=th_TH [28 ธันวาคม 2567
2567].
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). (2564). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.พิมพ์ครั้งที่ 43.
กรุงเทพฯ : นายสนิท ตันติวัฒน์พานิช พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).อิทธิบาท 4 สังคหวัฏฏะ 4 สร้างการทำงานให้เป็นสุข.
[ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thaihealth.or.th> [27 ธันวาคม 2567].